

www.3f.dk/erduikker

3F Byggegruppens Facebookside

3F Arbejds miljø i byggeriet

3F
Fagligt Fælles Forbund
Kampmannsgade 4
1790 København V
Tlf.: 70 300 300
www.3f.dk

Varem.: 2054 April 2022 Layout: 3F Kommunikationsafdelingen

Fare for sikkerhed og sundhed

- Hvad siger reglerne

3F Gør dig stærkere

Fare for sikkerhed og sundhed

Hvad siger reglerne

Man skal ikke kunne komme til skade ved at passe sit arbejde. Det er en god gammel grundregel. Det er både fastslået i arbejdsmiljøloven og i overenskomsterne. Men hvor meget omfatter denne regel, hvor står det egentlig henne og hvordan må man reagere?

I arbejdsmiljøloven står der følgende i § 17a.:

”En ansat har ret til at forlade sin arbejdsplads eller et farligt område i tilfælde af en alvorlig og umiddelbar fare, som ikke kan undgås.”

Denne ret gælder jo alle, da det står i loven. Men det handler til gengæld ”kun” om en alvorlig og umiddelbar fare. Her tænkes mest på risikoen for ulykker.

I overenskomsterne gælder så en mere omfattende regel.

Den siger nemlig, at hvor der:

”opstår risiko for sikkerhed og sundhed” kan arbejdet standses (se boksen nederst).

Risiko for sikkerheden

Risiko for sikkerheden må igen tænkes som risiko for ulykker. For eksempel risiko for ned-, gennemstyrtning eller andre fald, risiko for at få noget ned over sig, at blive påkørt, at skære sig (fx manglende sikkerhed på værktøj), få elektrisk stød, løfteskader, forgiftninger o.l.

Risiko for sundheden

Her er der tale om påvirkninger, der skader over tid. Det kan være støv, støj, løft og bæring, gentagne og akavede arbejdsstillinger, farlig kemi, asbest, PCB, gammel mineraluld, dårlige adgangsveje, kulde/varme, urimeligt tidspres og lignende. I visse tilfælde kan en mistanke være nok, indtil forholdene er undersøgt nærmere. Det gælder fx ved mistanke om asbest, kemiske dampe o.l.

Hvad hvis man er i tvivl

Som ansat er man den nærmeste til at afgøre om noget er farligt eller sundhedsskadeligt, men man er ikke samtidig ekspert. Man må handle på det, man oplever og på sin begrundede mistanke. Man kan ikke altid afgøre, om en teknisk grænse er overskredet, eller hvor skadeligt et produkt er. Men man kan godt handle på sin mistanke, indtil der er kommet en afklaring. Man har også ret til at kontakte sin fagforening, Byggeriets Arbejdsmiljøbus eller Arbejdstilsynet for at få svar.

Hvem afgør det

Der er desværre ikke nogen eksakt facitliste for, hvornår man er berettiget til at nedlægge arbejdet. Men der skal altså enten være fare for sikkerhed eller sundhed. Hvor der er uenighed mellem ansatte og firmaet, kan det i sidste ende blive Arbejdstilsynet, der skal afgøre det. Derfor er det altid en god ide at kontakte Arbejdstilsynet og bede om et hastebesøg for en vurdering og en evt. reaktion (forbud, påbud, vejledning).

Hvad skal man gøre

Før en evt. arbejdsstandsning skal man have gjort, hvad der er fysisk muligt for at forhindre faren. Hvis man selv kan og må afværge faren eller imødegå den farlige situation, så skal man gøre det. Kan man ikke det, skal man fx have givet besked til evt. ansvarlige bygge- og arbejdsledere eller til arbejdsgiver om, at der er en risiko, der skal imødegås. Hvis dette ikke har hjulpet, og risikoen stadig er der, kan man standse arbejdet det pågældende sted. Man skal oplyse arbejdsgiver om standsningen og stille sig til rådighed for andet arbejde.

Det er kun den eller dem, der er direkte berørt af faren, der må standse arbejdet. Et helt sjak må altså ikke nedlægge arbejdet, hvis risikoen kun er der for nogle få. Arbejdsstandsningen må kun vare indtil faren er væk og må kun omfatte det farlige arbejde. Man skal altså fortsætte med det arbejde, der ikke er en del af det farlige arbejde eller område.

Sørg for dokumentation af problemet. Det kan være fotos, lydoptagelser, sikkerhedsdatablade, asbestprøver, sikkerhedsmødereferater, kontaktoplysninger på vidner o.l. Sørg som nævnt for at give besked til arbejdsgiver om, at arbejdsstandsningen er indtrådt og hvorfor. Kræv samtidig andet arbejde anvist eller betaling for ventetid, indtil faren er imødegået. Man kan selv rejse disse krav, men man kan også få hjælp i fagforeningen.

Helbred og økonomi skal sikres

Ved at følge disse retningslinjer skulle der være gode muligheder for både at forhindre, at man udsættes for risiko på ens helbred, og at man lider økonomiske eller andre tab pga. en berettiget arbejdsstandsning.

Arbejdsstandsning

I alle bygningsoverenskomsterne er der en paragraf om emnet arbejdsstandsning, der lyder sådan her: *”Nærværende regler indskrænker ikke organisationerne eller deres medlemmers ret til uden forudgående mægling eller voldgift at deltage i arbejdsstandsninger med hjemmel i ”Norm for regler for behandling af faglig strid” eller Hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark”.*

’Normen

Hvad står der så i Normen:

”§ 17 I alle andre tilfælde skal reglerne for behandling af faglig strid iagttages forinden arbejdsstandsning iværksættes, medmindre:

- *lønnen udebliver, og dette skyldes arbejdsgiverens manglende betalingsvilje eller betalingsevne,*
- *der opstår risiko for sikkerhed og sundhed, der berettiger til at standse arbejdet eller*
- *en personlig integritetskrænkelse berettiger til at standse arbejdet.”*

Skulle pjecen give anledning til spørgsmål eller kommentarer, kontakt venligst jeres lokale 3F-afdeling, eller jeres regionale arbejdsmiljøkonsulent fra 3F-Byggeruppen.